

אורות השבת

גליון מס' **1049**

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת הרב אברהם טריקי

גליון חג חנוכה

פרשת השבוע וישב

עורך הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

המלבין פני חברו ברבים

היא מוצאת והיא שלקה אל חמיקה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה (בראשית לח, כה) והיא שלחה אל חמיה: לא רצתה להלבין פניו ולומר ממך אני מעוברת... מכאן אמרו, נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים. (רש"י)

הנה מקור דברי רש"י הללו, הוא בגמ' (כתובות סז, ב וב"מ נט, א וסוטה י, ב): 'אמר רבי שמעון בר יוחאי נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, מנא לן מתמר דכתיב היא מוצאת'. וכבר דקדקו המפרשים במ"ש 'נוח לוי ולא קאמר 'חייב אדם', משמע דמלבד החיוב גם טוב ונוח לו לאדם ליהרג ואל ילבין פני חברו ברבים, והדברים יובנו הדק היטב בס"ד בחתימת מאמר זה.

ודע שאין כאן רק מעלה יתירה של זהירות בכבוד חברו, אלא יש כאן הוראת דין ממש. שכן חזינן בכתובות (שם) דמר עוקבא עבד עובדא בעצמו עפ"י הוראה זו, וזת"ד המעשה שם: למר עוקבא היה שכן עני בשכונתו, והיה רגיל בכל יום לשים בצניעא על מפתן ביתו ארבעה זווים, ורצה העני לראות מיהו זה המטיב עמו בכל יום. יום אחד הלך מר עוקבא עם אשתו לבית העני כדרכו, הרגיש בהם העני והחל לרדוף אחריהם כדי לראותם, ברחו שניהם ונכנסו לתוך תנור חם. נחרכו רגליו של מר עוקבא, אמרה לו אשתו שים רגליך על רגלי ולא תכור, חלשה דעתו. אמרה לו אשתו אל תיפול ברוחך מפני שאני מצויה בבית ומהנה את העניים באוכל מוכן, ואולם אתה נותן להם מעות וצריכים לטרוד עד שנהנים מהם. ובגמ' שם הקשו - 'ומאי כולי האי', ופי' רש"י למה להם לברוח ולהיכנס לתנור. ותירצו - שלמדו כן מהוראת רשב"י דאמר נוח לו לאדם שיפול וכו', עכת"ד הגמ'. **וכן** יש להוכיח מדברי הגמ' (ב"מ נח, ב): 'כל המלבין פני חברו ברבים, כאילו שופך דמים.

אמר ליה שפיר קא אמרת, דחזינא ליה דאזול סומקא ואתי חירא' (מסמיק ואח"כ מחוור), ועיין תוסי' שם. וזה מפורש יותר בדברי רבינו יונה (שערי תשובה שער ג, קלט), וז"ל: 'ואבק הרציחה הלבנת פנים, כי פניו יחווירו ונס מראה האודם שלו, ודומה לרציחה. ולכן אמרו חז"ל לעולם יפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, ולא אמרו כן בשאר עבירות חמורות, אלא שדימו אבק הרציחה אל הרציחה עצמה, וכבר אמרו יהרג ואל ירצח. ולמדו זאת מתמר, שנאמר היא מוצאת - שאף על פי שהוציאוה להישרף לא גילתה שמהודה היא הרה, כדי שלא להלבין פניו ברבים, עכ"ל.

ואכן מצאנו לכמה פוסקים שדנו בזה הלכה למעשה, והעלו שדין המלבין פני חברו ברבים הוא כדין רציחה ממש לענין חיוב יהרג ואל יעבור. דהנה יעויין בשו"ת בנין ציון (ח"א סימן קעב) שדן אודות אדם אחד אשר יכול להציל עצמו ממיתה, באם יסגיר את חברו ובכך יגרום להלבנת פניו ברבים. ומסיק, שעליו למסור עצמו למיתה, ובלבד שלא ילבין פני חברו ברבים, מדין יהרג ואל יעבור, עיי"ש. וכן יעויין בשו"ת מהרלב"ח (סימן קיז), מ"ש לדון בזה אודות כהן שהלבין פני חברו ברבים, האם נאסר בזה לעלות לדוכן כדין רוצח, עיי"ש.

אלא שעל פי זה צריך ביאור, מדוע אם כן לא מצאנו בשום מקום בש"ס דין של יהרג ואל יעבור לגבי מלבין פני חברו ברבים כדוגמת מה שמצינו לגבי ג' עבירות חמורות - גילוי עריות, שפיכות דמים ועבודה זרה. ואכן הרואה יראה בתוסי' (סוטה שם) שהרגישו בקושיא זו, ותירצו בזה הלשון: 'ונראה האי דלא חשיב להו בהדי ג' עבירות שאין עומדים בפני פקוח נפש - עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים, משום דעבירת הלבנת פנים אינה מפורשת בתורה ולא נקט אלא עבירות המפורשות, עכ"ל. ומכלל דבריהם משמע, דאמנם גם בעבירה של הלבנת פנים נוהג הדין של יהרג ואל יעבור, אלא דלא תני להו משום דתני רק עבירות המפורשות בתורה.

וגדולה מזו מצאנו בפני יהושע (ב"מ שם) שתיירץ קושיא זו, וזת"ד: דעבירה זו של הלבנת פנים, פשוט שנוהג בה דין יהרג ואל יעבור, שהרי נאמר בה 'אין לו חלק לעולם הבא' ולכן ודאי שיש לו לאדם להעדיף את עולם הבא על פני חייו בעולם הזה. ודוקא בשלושת העבירות הללו הוצרכו לחדש דין יהרג ואל יעבור, מפני שלא נאמר בהם אין לו חלק לעולם הבא, עכת"ד. הרי לפנינו מפורש שהוראה זו של רשב"י היא בגדר 'דין' ממש, ולא עוד אלא שלדברי הפנ"י דין זה חמור יותר משלוש עבירות חמורות שבתורה.

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

ניסים בזמן הזה

אומר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זע"א כשאנו אומרים 'בימים ההם בזמן הזה', הכוונה להיות ממש. בימים האלה מתעוררים מחדש הכוחות הקדושים העליונים של אותם הניסים ונפלאות שנעשו לאבותינו בימי החנוכה. אומר ה'שפת אמת' 'נתת ליראיך נס להתנוסס מפני קושט סלה', כשישראל מתחזקים באמונה וביטחון בנפשם להתרום מהטבע. הקב"ה עושה ניסים לבני ישראל כדי להתנוסס ולהגביה אותם מעל נדרי הטבע. אומר רבי חנוך הענין **מאלכסנדר** זע"א ההלכה היא שאדם צריך למכור את בגדו בעבור נר חנוכה, דבר שלא מצאנו במצוות אחרות. כי במצוות אחרות, במקרה של אונס, די בזה שיש את המחשבה הטובה, אבל בחנוכה לא תועיל המחשבה, כי צריך פרסום הנס לאחרים, לעודד בפועל את האחרים בביטחון ואמונה שכמו בימים ההם כך גם בזמן הזה נראה ניסים ונפלאות.

בברכת ליל חנוכה

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה" וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לכאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
	כ"ז חנוכה	כ"ח חנוכה	כ"ט חנוכה	ד' חנוכה	ה' חנוכה	ו' חנוכה	ז' חנוכה
	(10.12.23)	(11.12.23)	(12.12.23)	(13.12.23)	(14.12.23)	(15.12.23)	(16.12.23)
עלות השחר	5:23	5:24	5:25	5:26	5:26	5:27	5:28
זמן טלית ותפילין	5:29	5:30	5:31	5:32	5:32	5:33	5:34
זריחה - תחילת חמשה	6:32	6:33	6:34	6:34	6:35	6:36	6:36
סוף ק"ש לדעת מג"א	8:28	8:29	8:29	8:30	8:31	8:31	8:32
סוף ק"ש להגמ"א והרב"א	8:59	9:00	9:00	9:01	9:01	9:02	9:02
סוף בריכת ק"ש	9:50	9:51	9:51	9:52	9:52	9:53	9:53
חצות יום וליילה	11:33	11:33	11:34	11:34	11:35	11:35	11:36
סגרת חזילה	12:04	12:04	12:05	12:05	12:06	12:06	12:07
סגרת חמשה	15:48	15:48	15:48	15:49	15:49	15:49	15:50
סקיפה	16:40	16:40	16:40	16:41	16:41	16:41	16:42
צאת המוכבים	16:52	16:53	16:53	16:53	16:54	16:54	16:54

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	וישב
הפטרה לספרדים:	רוני ושמחי
כניסת השבת:	16:20
יציאת השבת:	17:11
רבנו תם:	17:43

"שבת מברכיין" המולד בליל יום רביעי בשעה 20:01 ו-3 חלקים ראש חודש סבת ביום רביעי הבעלי"ט

אורות הכשרות

וכאן המקום אתי להביא מעשה נורא ואיום, שיש בו כדי ללמדנו מהו דין 'המלבין פני חבירו', יותר ממאה תוכחות מוסר. מעשה בגאון רבי דוד בכר זצ"ל, אשר עוצם גדלותו בתורה הרקיעה שחקים, ודי אם נזכיר מה שכתב עליו הגאון בעל הנודע ביהודה: 'ישני דא לדא נקשן, כשאני מזכיר את הגאון רבי דוד בכר'. ומלבד גדלותו בתורה, נודע גם כעשיר מופלג ובעל נכסים רבים אשר ירש מאבותיו. והנה כשהגיע בנו לפרקו, ובהתקרב יום הנישואין, תכונה רבה נקרה בעיר, ומוזמנים רבים ונכבדים נקראו להשתתף בשמחת בנו של המרא דאתרא ברוב פאר והדר. וכה סיפרו תלמידיו על אודות חתונה זו: מבעוד מועד, זימן הרב אליו בעל עגלה, כדי להסדיר עמו את ההסעה לחתונה. ולשאלת הרב, מהו זמן הנסיעה הדרוש, שכן לא רצה לבטל אפילו רגע אחד מיותר מלימוד התורה. השיבו העגלון, שעה ומחצה. אם כן, אבקשך להופיע בבית מדרשי בשעה 6 בערב בדיוק. ואכן בדיוק בשעה היעודה, הופיע העגלון בבית המדרש, והפסיק את הרב מתלמודו. נכנס הרב לעגלה כשהוא מלווה בשני תלמידיו, והחל המסע... והנה כחלוף הזמן המשוער, ואורות העיר טרם נראו באופק, פנה הרב לעבר העגלון בתמיהה, הלא כבר חלפו יותר בשעה ומחצה ומדוע טרם הגיעו ליעדנו. כבודו צדק, השיבו העגלון, אך מה אעשה ומפאת עייפותי לא הצלפתי דיו בסוסים, וכך יתארך הזמן בעוד כחצי שעה. הקפיד הרב מעט, שכן טורח ציבור היה ערך חשוב מאוד בעיניו, והפטיר לעברו איזו פגיעה קלה כעין 'בטלן'. העגלון אשר רגיל במצבים כאלו לשמוע קיתונות של צעקות, אפילו לא שם לב לשמע מילת 'הגנאי' שהוטחה זה עתה לעברו. והנה סוף הגיעו לשערי אולם השמחה, שילס הרב את שכרו של העגלון, ונפרד ממנו לשלום. אולם מיד בתום עריכת החופה, הזעיק הרב את שני תלמידיו, היכן העגלון? זעק לעברם. כבוד הרב, העגלון הלך לדרכו, ועם תום הסעודה נזמין לכבודו עגלה אחרת. אך הרב עמד על דעתו, וביקש נחרצות לארגן לאלתר עגלה כדי לחפש אחר העגלון. וכך במקום להשתתף יחד עם אורחיו הרבים בשמחת בנו, מצא הרב את עצמו רודף אחר העגלון. לאחר שעות רבות ומייגעות לתוך הלילה, נמצא העגלון המבוקש. התרפס הרב לעברו, אמר סלח לי על הפגיעה שפגעת בך. התאמץ העגלון לזכור במה דברים אמורים, ולאחר שהתעשת השיב בקשיחות, איני מוחל ואיני סולח לא בעולם הזה ולא בעולם הבא! הבין הרב בחכמתו שכנראה העגלון מבקש לנצל עובדה זו כדי לקבל לידיו מעט מזומנים, ופתח בסכום נכבד של אלף זהובים, אולם העגלון המשיך בסיורו המוחלט. וכך נפח הסכום עוד ועוד, עד שהגיע... לכדי מחצית מכל נכסיו של הרב. אך ללא הועיל, העגלון מסרב להתפייס. וכבר היה מוכן הרב ליתן לו את כל ממונו וכל נכסיו הרבים, אך גם הצעה זו נתקלה בלב אטום. זעקת שבר בקעה מגרונו של הרב, מה עלי לעשות כדי שתמחל לי... הביט העגלון בעיני הרב, ואמר לו: אם חפץ אתה שאמחול לך בלב שלם, עליך להתחייב בכתב ידך, שהנך מוסר לי מחצית מכל זכויותיך בעולם הבא!!! שלף הרב מכיסו פיסת נייר, ובלא היסוס החל כותב לו שטר כדת וכדין, בו הוא מקנה לו מחצית מכל זכויותיו בחיי העולם הבא. לאחר טקס החתימה, בו חתמו גם שני התלמידים הנדהמים כעדים, קיבל העגלון את השטר המבוקש, והפטיר: עכשיו אני מוחל לך בלב שלם ובנפש חפיה. לאחר שהתפייסו ונפרדו לשלום, פצח הרב בשירה וריקוד נלהב יחד עם תלמידיו. וכשהגיעו התלמידים פליאה, על אודות שמחה זו מהי עושה, הרי כבודו הפסיד זה עתה מחצית מכל חיי העולם הבא. היכן הרב לשמע פליאה זו, והשיב, לא כי אלא זה עתה זכיתי במחצית חלקי בעולם הבא, שכן לפני רגעים ספורים לא היה בידי כלום מכל חיי העולם הבא שהרי הלבנתי את פני העגלון ברבים... ומי הוא זה אשר יזכה בין רגע במחצית חלקו האבוד בחיי העולם הבא ולא יפצח פיו בשירה וריקוד! עד כאן תוכן דברי המעשה המבהיל, כפי שסופר ע"י תלמידיו, למען ידעו הכל מהי משמעות ההלכה הברורה 'כל המלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא' כפשוטו ממש. והדברים נוראים, ומדברים הם בעד עצמם.

ושמעתי על ת"ח גדול שנכנס לחזו"א, ושטח בפניו דילמה שעמדה בפניו עת אשר ישב בדרשת השבת של מגיד ירושלמי מפורסם. והנה הכל ידעו כי דרשן זה מאריך בדרשתו עד אחרי השקיעה, ולכן הקפידו להתפלל מנחה לפני הדרשה. אך הוא עצמו לא ידע על כך, ובהתקרב שעת המנחה הסתפק האם עליו לקום באמצע הדרשה ובכך אפשר שיפגע חלילה בדרשן. ולבסוף החליט לקום, כדי שלא להפסיד את התפילה. ועתה מבקש הוא לדעת, האם נכון עשה. תמה החזו"א על השאלה המוזרה, והכריע וכי יש לך ספק שתפילת מנחה אינה דוחה הלבנת פנים ברבים!'

ואחר הדברים האלה, מי האיש אשר בעבור זעם של רגע, יסכים לאבד את כל זכויותיו וכל עמלו עלי אדמות. ואכן בהזדמנויות שונות, עת דרשתי ברבים על אודות עומק הדין במצוות שבין אדם לחבירו, ראה ראיתי שסיפור זה פעל בקרב לב השומעים יותר ממאמרים רבים ותוכחות מוסר. בבחינת מה שאמרו בגמ' בא קמא: 'טובה מרדות אחת בליבו של האדם יותר מאלף מלקויות'. ישמע חכם ויוסף לקח.

פניני חג החנוכה

יאמר לחומץ וידליק

פעם אחת בימי החנוכה ישב **רבי זושא מאניפולי** זיע"א בחדרו ולא יצא להדליק את נרות החנוכה. בני הבית נכנסו אליו והעירו שהשעה כבר מאוחרת. אמר להם הצדיק "אני מתבונן במעשיי ותוהה איך יש בי העוז להתייצב ולהדליק את הנרות הקדושים, אחרי שיש בי עוונות רבים כל כך". בני הבית לא ידעו מה לומר, ואז התעשת הצדיק ואמר "הלא חכמינו אמרו 'מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק', אם כן, גם 'חומץ' כוונתי מצווה להדליק נרות חנוכה".

פשעמדה שלפנת ין הרשעה

רבי צבי הירש מזידיצ'וב זיע"א ביקר פעם אחת בעיר קאליב, ושאל אם יש בה מי שהכיר את הצדיק **רבי יצחק אייזיק מקאליב** זיע"א. הביאו לפניו זקן אחד שהכירו, ורבי צבי הירש שאל אותו אם יוכל לספר עליו דבר מה. אמר הזקן שיש לו סיפור תמוה במקצת. קודם הדלקת נרות חנוכה היה רבי יצחק אייזיק מספר כי היה פעם יהודי שלא ידע קרוא וכתוב, ובתו נעשתה כלה עם חתן ממשפחה חשובה. חשש האב שיתבייש כשיתבקש לחתום על התנאים, ויעצו לו עצה, הלא שמך לוי, עליך לכתוב רק שלושה קווים - קו ארוך (ו), קו בינוני (ו) וקו קצר (ו). אבל כשבאו לחתימה התבלבל וכתב הפוך - יון... האירו פניו של רבי צבי הירש ואמר זה בעצם מהותו של חנוכה, שהיוונים ניסו להפוך את 'לוי' ל'יון', והחשמונאים, שהם משבט לוי, הפרו את מזימתם וניצחו.

נס ופלא ע"י מזיגת השמן לחמפיה

פעם אחת מת מלך פולין והניח שני בנים. אחד מהם היה אדם טוב ונוח, ואילו השני עריץ ורשע. העם רצה שהבן טוב הלב יקבל את שרביט המלוכה, אך זה לא רצה להתעמת עם אחיו. היהודים חששו מעלייתו של הבן העריץ על כס המלוכה. **רבי מאיר מאפטה** זיע"א שלח שליח אל המגיד **מקווינץ** זיע"א, בבקשה לפעול בשמיים שהבן הטוב יתמנה למלך. השליח הגיע אל המגיד מקווינץ בדיוק בשעה שעסק במזיגת השמן לחנוכייה. שמע הצדיק את הבקשה ואמר, "קבלה בידי שאין להתפלל על אדם שאינו רוצה להיות מלך שיישב על כיסא המלוכה, אך אני אומר 'משמני הארץ' מהשמנים שמדליקים עכשיו בחנוכה 'יהיה מושבך', סגולת מזיגת השמן לחנוכייה תפעל שתשוב דעתו של הרשע וממילא ימלוך אחיו הטוב. וכך היה, האח העריץ יצא מדעתו והאח השני קיבל את המלוכה.

הקב"ה יורד לפל יהודי

אומר **רבי נחום מצ'רנוביל** זיע"א בחנוכה הקב"ה כביכול מוריד את עצמו 'למטה מעשרה', גם אל מי שעומד במדרגה התחתונה ביותר, ומצית בקרבו אור של להט אש קודש לשוב אל ה' ולעובדו בהתלהבות.

עומד ומצפה

רבי משה יצחק מפשווארסק זיע"א היה מחבב ביותר את מצוות הדלקת נרות חנוכה. כבר בבוקר ערב חנוכה היה מצחצח את החנוכייה, מכין את כל הדרוש להדלקה ועומד בצפייה לרדת הערב. פעם אחת, בערב שבת חנוכה, סיים את כל הכנותיו בשעה שתיים אחר הצהריים, ועמד ובידו נר השמש, מוכן ומזומן להדליק את הנרות. כך עמד כשהוא שרוי בשרעפיו עד שהגיע זמן הדלקת הנרות, וברגע שהיה אפשר להדליק את נרות החנוכה בירך את הברכות בהתלהבות אדירה והדליק את הנרות.

חמפית הפח

רבי חיים הלברשטאם מצאנז זיע"א היה ידוע בעבודת הצדקה שלו, וכל סכום שבא לידו היה מוסרו לצורכי צדקה. גם את חנוכיית הכסף שלו משכן, וחילק את הכסף שלו להצדקה. בערב חנוכה פדו בני הבית את החנוכייה, כדי שהצדיק יוכל להדליק בה את הנרות, אך בערב התברר שהוא כבר הספיק למשכן אותה מחדש... תמה באוזניו בנו, רבי ברוך "הייתכן שבבוא חנוכה אתה ממשכן את החנוכייה". השיבו רבי חיים "וכי אתה, בני, מבקש ללמדני את יוקרו של חג החנוכה, הלאו משמחת תורה הנני מצפה בכל רמ"ח איברי ושס"ה גידי להדלקת נרות החנוכה, אלא שגם חנוכיית הפח של אחיך בני הקטן שלום אלעזר כשרה היא".

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה לרפואת הרה"ג **יוסף דהאן שליט"א** בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל

בברכת לב לאל ואמרוך
הרב יהודה דרעי
הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורינו המרא דאתרא הרה"ג יהודה דרעי שליט"א

הלכות בישולי גויים

ש - האם יש הבדל בין איסור פת גויים לאיסור בישול גויים?

ת - ישנם לפחות שני הבדלים בין אפיה לבישול גוי: א. באפיה יש הקלות בנחתום של גוי משאיכ בנישול אין הבדל הן בבישול לעצמו והן בבישול לאחרים. ב. בבישול גוי נאסר רק אם יש בו תנאים (כמו שיבואר בהמשך) משאיכ באפיה נאסר בכל מקרה.

ש - מה הם התנאים באיסור בישול גוי?

ת - חז"ל התנו שאיסור בישול גוי יהיה רק אם נתקיימו ב' התנאים הבאים: א. רק באוכל שאינו נאכל כמות שהוא חי ויש צורך לבשלו כמו תפוח, בשר וכדו', אבל דברים שנאכלים גם כשהם חיים כגון עגבניות וכדו' אם בישלם גוי מותרים. אולם יש לציין שתנאי זה תלוי במנהג אותו מקום שאם מנהג בני המקום הוא שאוכלים את אותו מזון רק מבושל ויש יחיד שאוכלו חי בטלה דעתו וכן להפך ותמיד הולכים לפי רוב המדינה שהוא נמצא. ב. לא אסרו חכמים אלא דברי מאכל חשובים הראויים לעלות על שולחן מלכים ולא מזון פשוט כגון סרדינים קטנים וכדו'.

ש - האם בבישול גוי מועיל שיהודי מבעיר את התנור?

ת - לספרדים לפי דעת מרן הבערת התנור מועילה רק בפת שאם היהודי מבעיר התנור והגוי אופה את הלחם מותר משאיכ בבישול לא מועיל וצריך שההנחה של הסיר על האש תהיה בדווקא בידי יהודי ורק אז יהיה מותר. אולם לאשכנזים לפי דעת הרמ"א גם בבישול מספיק שהיהודי מדליק או מחתה באש אפילו שהגוי מניח את הסיר על האש מותר כמו בפת וכן מספיק שהיהודי יורוק קיסם קטן לתנור, וכן אפילו אם רק נשף בפיו בנחלים, אמנם כל זה בתנאי שהמאכל עוד לא התבשל כמאכל בן דורסא.

ש - גוי שחמם אוכל קר שבישלו יהודי מה דינו?

ת - גוי שחמם אוכל קר כגון במסעדות, בבתי הארחה כשרים שעובדים שם גויים והאוכל נתבשל קודם ע"י ישראל ונתקרר, וקודם ההגשה הגוי מחמם את האוכל ומגישו אע"פ שהאוכל התקרר ואפילו הוקפא עד שאינו ראוי לאכילה והגוי מחממו ומכשירו לאכילה הרי מותר ללא כל חשש.

ש - מה דין כלים שבישל בהם גוי?

ת - כלים שבישל בהם גוי אפילו שהמאכלים היו כשרים שווה דינם לכלים שבישלו בהם מאכלות אסורות והכלי אסור, ולכן יש להזהר במטבחים ציבוריים שעובדים שם גויים וכן במפעלי מזון שיש להקפיד להכשיר את כל הכלים, המכונות והצינורות.

ש - מה דין צליה טיגון, מלוח כבוש ומועושו של גוי?

ת - צליה וטיגון הם בכלל בישול אבל על מלוח כבוש ומועושו לא נזרו חכמים ולכן דנים מלוחים או מעושנים או ירקות חמוצים וכדו' אע"פ שנעשו ע"י גוי מותרים.

ש - בישול שלא ע"י אש ממש האם אסור?

ת - אמנם בישול שנעשה ע"י חום חשמל כמו כירה חשמלית או פלטה אסורים בבישול על האש אבל בישול במיקרוגל יש מקלים ומתירים.

ש - מה דין מזון שבושל בבית חרושת של גויים?

ת - מרן פאר הדור והדור הגר"ע יוסף צוק"ל כתב לאיסור שימורי ירקות דנים וכדו' חוץ מסרדינים קטנים כיון שאינם עולים על שולחן מלכים. אמנם יש המקילים בזה כיון שהבישול נעשה ע"י קיטור והגוי רק לוחץ על הכפתורים.

ש - האם יש איסור בבישול של יהודי מחלל שבת בפרהסיא?

ת - לא, בתנאי שהמאכל כמובן כשר, וכן שלא בשלו בשבת ח"ו.

ש - מה הדין כיום במסעדות של יהודים שעובדים שם גויים?

ת - יש תמיד לברר מי הדליק את האש ומי הניח את האוכל על האש.

אגרת לחג החנוכה מאת כב' המרא דאתרא הגאון רבי יהודה דרעי שליט"א הרב הראשי וראב"ד באר שבע

אח יקר!

בימים של ליקוי מאורות הפוקדים את עמנו - באסונות קשים ומרים, עולה לפנינו שלהבת המכבים הנוטעת בנו תקווה כי נר ישראל לא ידעך ולא יכבה לעולם.

בימים בהם אנו מפרסמים את גודל הנס שעשה הקב"ה עם אבותינו, כאשר מסר גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים ורשעים ביד צדיקים, צריכים אנו להתחזק באמונה ובטחון - שכן יעשה השי"ת עמנו ניסים ונפלאות בזמן הזה.

בימים בהם אנו מציינים את גבורת מתתיהו בן יוחנן ובניו, נזכור כולנו שעל קודשי ישראל וביצור חומות הדת אין פשרות, עד כדי מסירות נפש של ממש.

בימים בהם נשאו המכבים את לפיד שמירת השבת ונשמעו לקול זעקתו של מתתיהו בן יוחנן "מי לחי אלי", נזכור כולנו כי קריאה זו צריכה להדהד בקרבנו גם היום. שכן לעצרת מלחמת המכבים מול היוונים והמתייוונים למיניהם אשר ביקשו לקעקע את יסודות היהדות כדוגמת "השבת", נמשכת עד היום! השבת נרמסת בראש כל חצות ממלי מוצה פה ומצפץ, קניונים ובתי כל-בו פותחים את שעריהם ומאלצים את עובדיהם לחלל את יום מנוחתם. הבה ונתלכד כולנו כאיש אחד בלב אחד, לתבוע את עלבונה של השבת הנרמסת. לקראת שבת לכו ונלכה - כי היא מקור הברכה!

בימים בהם אנו מדליקים נר חנוכה, נזכור כולנו "כי נר מצוה ותורה אור". ב"ה זכינו ובעירנו הק' בוקעים אורות רבים של תורה, אין שכונה שלא דולק בה אורה של תורה בכל יום ויום. בבתי כנסת רבים, ניתן לשמח את הלב בזיוה של תורה באמצעות שיעורים קבועים המתקיימים בהם מדי יום ביומו ומדי שבת בשבתו. בהזדמנות זו, הנני שוב פונה בקריאה נרגשת לכל אחי ורעי תושבי העיר, אנא טעמו וראו כי טוב ה', בואו להזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו באחד מבתי הכנסת הקרובים לבתיכם. עשו לכם מנהג קבוע - לקבוע עתים לתורה בכל יום. הצטרפו לאלפי החברים הנהנים מזיו השכינה בכל יום, שמעו ותחי נפשכם!

בימים בהם אנו מפרסמים את נס החנוכה, מוטלת חובה קדושה עלינו לפרסם עושי מצוה, הלא המה רבני השכונות, ראשי מוסדות התורה, רבני וגבאי בתי הכנסת, ובכללם אברכי בית מדרשינו "קול יהודה" - המזכים את הרבים ומפיצים אורה של תורה בכל ימות השנה - בכל רחבי העיר, במסירות נפש עילאית.

בימים בהם אנו מעלין בקודש - בהדלקת נרות חנוכה, נשאף תמיד לעלות מעלה במעלות התורה והמצוות. נזכור את דברי רבותינו בעלי המוסר "אם אינך עולה מעלה מעלה - על כורחך אתה יורד מטה מטה".

בימים בהם אנו מצווים להדר בהדלקת הנרות עפ"י דברי התלמוד "למהדרין מן המהדרין", נשתדל כולנו להיות מן המהדרין בכל המצוות. ובפרט בענייני כשרות, שיש לנקוט בהם משנה זהירות. ב"ה זכינו שבעירנו מתקיימת מערכת כשרות "למהדרין", המקפידה בכל הידורי הכשרות האפשריים. ניתן היום למצוא בנקל עסקים רבים ומגוונים, אשר הצטרפו למעגל מקבלי תעודות כשרות "למהדרין". גם באולמות הפרוסים ברחבי העיר, ניתן להזמין שירות מיוחד של "כשרות למהדרין".

אח יקר, זכור! מפתח הכשרות נמצא בידך, ככל שיגדל הביקוש לכשרות "מהדרין", כך לא ירחק היום וכל מערכת הכשרות בעיר תהיה למהדרין מן המהדרין.

אז אנמור בשיר מזמור - שנזכה כולנו לראות פירות בעמלינו, ותשרה שכינה במעשי ידינו. ומי שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם, יעשה עמנו ניסים ונפלאות בזמן הזה, אמן.

בברכת חג אורים שמח ידיכם בלב ונפש

Handwritten signature of Rabbi Yehuda Dray

ע"ה יהודה דרעי ס"ט
החוי"פ עיה"ק באר שבע יע"א

הדלקת נר חנוכה בשמיים

נר ראשון של חנוכה בבית מדרשו של המגיד ממזריטש. תכונה מיוחדת מורגשת באוויר מאז שעת בין הערביים, עת הדלקת נרות חנוכה. תלמידי המגיד היו שרויים בהכנות עילאיות ונשגבות לקראת מעמד הדלקת הנרות אצל רבם.

הכול ממתנים ליציאת המגיד להדלקת הנרות. כרגיל, האחד והמיוחד שבחבורה, רבי זושא מאניפולי, יעמוד הכן להגיש לידי המגיד את השמש' הדולק.

שליחיות מסתוריות היו לרבי זושא. חלק ניכר מזמנו ייחד להליכה בין עיירות וכפרים נידחים, לחפש נשמות תועות, ולעורר להן למצוא את דרכן אל אביהן שבשמיים. גם השנה יצא למסעותיו מיד בסיום חודש תשרי, עלמנת לשוב בערב חנוכה ולקיים את מנהגו הקבוע.

אלא שהפעם התאחר רבי זושא. ערב חנוכה הגיע ועדיין רבי זושא לא בא. חבריו הבינו שכבר לא יבוא, וציפו ליציאת הצדיק להדלקת הנרות. אך למרבה הפלא המגיד הסתגר בחדרו ולא יצא. ככל שהתאחזה השעה גברה בלב התלמידים ההשערה שהדבר קשור באיחורו של רבי זושא.

רק קרוב לשעת חצות נפתחה פתאום דלתו של הרבי. עיני המגיד נהרו באור מיוחד, וכשחזרה נסוכה על פניו ניגש להדלקת הנרות. הוא לא שאל היכן רבי זושא, והתלמידים דימו כי טעו בהשערותם. ככל הנראה אין קשר בין היעדרותו של רבי זושא להדלקת המאוחרת.

למחרת בבוקר נכנס פתאום רבי זושא לבית המדרש. הוא נראה עייף ובגדי לטובים, אך על פניו הייתה נסוכה הבעת אושר. חבריו שאלוהו לשלומו וסיפרו לו על איחורו הנדיר של הרבי אמש בהדלקת הנרות. רבי זושא מילא פיו מים וניגש מיד להתכונן לתפילה.

כעבור זמן התבשרו התלמידים כי הערב, אחרי הדלקת נר שני, יערוך הרב המגיד את שולחנו הטהור בהשתתפות כל תלמידיו. זו הייתה שעת התעלות מיוחדת, שבה שרו את הפזמונים המיוחדים של החג ושמועו מפי המגיד דברי חסידות. במהלך הסעודה פנה המגיד אל רבי זושא וביקש ממנו לספר מדוע איחר השנה בהדלקת הנר הראשון.

דממה השתררה באולם בית המדרש, ורבי זושא פתח בספורו:

כידוע לכם, מדי שנה אני מתכנן את דרכי כך שאוכל לבוא אל הרבי להדלקת הנר הראשון. בעד כל הון שבעולם לא אוותר על הזכות להגיש לרבי את הנר הראשון.

הפעם התחוללה סערת שלגים עזה. ההליכה בדרכים גבלה בפיקוח נפש, אך תשוקתי העזה להיות אצל הרבי בהדלקת הנרות דחפה אותי להמשיך

"זאת חנוכה יום האחרון נר שמיני של חנוכה"

יום השמיני של חנוכה "זאת חנוכה" כתב בליקוטי מהרי"ל: "יום השמיני של חנוכה הוא גמר החתימה של יום הכיפורים". וכן כתב רבינו ישראל בעש"ט זיע"א: "ביום הכיפורים הוא גמר ה"חותם" ובזאת חנוכה הוא גמר ה"חותם בתוך חותם". הוסיף על כך הרה"ק צבי אלימלך מדינוב זיע"א: "מראש חודש אלול עד זאת חנוכה מאירה ברקיע כעין דמות של פיסת כף יד הפשוטה לקבל תשובתם של ישראל". ונתן רמז לזה שנאמר "בזאת יכופר עוון יעקב" היינו דבזאת חנוכה הוא גמר כפרת עוון יעקב שכך נאמר "תשב אנוש עד דכ"א" גימטריא כ"ה היינו דעד חנוכה הוא זמן תשובה לכל. הסבר לכך כתב ה"ה"ל אור" על הזוה"ק: "בשמונת ימי החנוכה גומרים את ההלל והם נגד שמונה חגים - ימים טובים במשך השנה שאין גומרים או אין אומרים בהם את ההלל, וי ימים הראשונים של חנוכה הם נגד וי ימים של פסח שאין גומרים בהם את ההלל, יום השביעי של חנוכה נגד ראש השנה שאין אומרים בו הלל, ולפי זה א"כ יום השמיני של חנוכה "זאת חנוכה" הוא כנגד יום הכיפורים לגמר חתימה טובה.

- * "זאת חנוכה" מסוגל לפקידת עקרות. (בני יששכר)
- * ב"זאת חנוכה" קוראים פרשת "נשיא לבני מנשה" להורות שבוים זה זוכים לבחינת "נשמה" שהוא אותיות "מנשה". (נאחבת ישראל)
- * "זאת חנוכה" הוא גמר החתימה של יום הכיפורים וזמן זה ששמונה פעמים המילה "יום" גימטריה "חותם" דהיינו יום השמיני של חנוכה הוא גמר החתימה. (ליקוטי מהרי"ל)
- * נוהגים לעשות סעודה "בזאת חנוכה" כשם שעושים סעודה לסיימה של תורה כך עושים סעודה לסיימה של מצוה. (אליה רבה)

ולהתקדם. כך העמקתי בדרכים וביערות ורגליי בוססו בשלג הכבד. אתמול, כשהייתי במרחק לא גדול מהעיר, השתוללה הסערה במלוא עוזה. רוחות קרות נשבו בעוצמה. חשתי שכוחותי אולים, אך ידעתי שאם אינכם חלילה, לא יהיה מי שיבוא לעזרתי. התחזקתי בביטחוני בה', אזרתי את שארית כוחותי, ודחפתי את עצמי בכוח לעבר הכפר הסמוך, שבו מתגורר ר' יענקל, אחד מידידי. סוף סוף הגעתי אל דלת ביתו ונקשתי עליה ביד כחולה וקפואה.

עודני מצפה לקבלת פנים חמה מצד ר' יענקל, כדרכו, פותחת את הדלת אשתו, ועיניה דומעות. היא סיפרה כי בבוקר החליט יענקל לצאת לעבודתו ביער, על אף הפצרותיה של אשתו שישאר בבית. הוא לא שב והיא חוששת מאוד לגרולו.

הבנתי שמישה חשבה נקרתה לידי, וכוחות מחודשים נסכו בי. חיזקתי את האישה וילדיה בדברי עידוד וביטחון, ומיד פניתי לעבר הדלת ויצאתי לחפש את האיש.

יצאתי לעבר היער. את הדרך הכרתי היטב, אך בשל סערת השלג והחושך התקשיתי מאוד להבחין בנעשה, ובאמת לא ידעתי כיצד בדרך הטבע אמצא את האיש. עם זה, שמתי את מבטחי בה', ואכן הוא לא עזב את חסדו איתי, ופתאום הרגשתי ברגליי גוף אדם שרוע לרוחב הדרך.

הבטתי היטב בפניו של האיש וזיהיתי בו את יענקל ידידי. הוא שכב חסר אונים, שפתיו כחולות, עוד רגע קט יאבד את הכרתו. חישימהו הרמתי אותו, שפשתי את רקותי, ואחר כך התחלתי בכל כוחותי לגרוו אותו עמי אל ביתו.

בחסדי ה' הצלחנו להגיע אל הבית, פני אשתו וילדיו נעו בין הבעות שמחה על שובו של אבי המשפחה ובין הבעת דאגה למצבו. אך לאחר שלגם מעט משקה חריף וכוסה בשמיכות עבות התאושש וחזר לאיתנו.

זה היה קרוב לשעת חצות. נותרתי אפוא בביתו של יענקל, ויחד הדלקנו נר ראשון של חנוכה, והודינו על הניסים בימים ההם ועל הצלתו הממשית בזמן הזה.

בני החבורה שמעו בהתרגשות את סיפורו המצמרר של רבי זושא, והסבו את פניהם לשמוע את תגובת רבם. המגיד פנה בחיך אל רבי זושא ואמר:

"זושא, דע לך כי בגלל מעשה הצלת נפש מישראל שזכית בו, גם בשמים בפמליה של מעלה לא הדליקו נר ראשון של חנוכה עד שהדלקת אותו אתה עם ר' יענקל".

איראז הבינו כל התלמידים את פשר איחורו של המגיד בהדלקת הנר אתמול עד קרוב לחצות.

לעילוי נשמות
 הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
 בר עליה ז"ל
 והרבנית רחל טריקי ע"ה
 בת סימי ז"ל
 ת.נ.צ.ב.ה.

הרבנות המועצה הדתית באר שבע

הודעה לציבור

הרינו מודיעים כי עקב "חג החנוכה" **ביום שלישי, כט' כסלו תשפ"ד (12.12.23) לא תתקיים קבלת קהל אחר הצהריים במשרד המועצה הדתית.**

בברכת חג אורים שלום
 יהושע (שוקי) דמרי
 ממונה המועצה הדתית

תושבי באר שבע היקרים

אנו מזכירים אתכם בברכת שבת שלום וחג חנוכה שמח!

הרב יהודה דרעי
 הרב הראשי וראש אבות בני הדין
 שלמה אוחיון
 מזכיר המועצה הדתית

יהושע (שוקי) דמרי
 ממונה המועצה הדתית

* תוכן המודעות באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.

077-9155522 מ"ד